

Nr 13.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion angående lagstiftning om partiell sanering av vissa bostadsområden.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 78, har herr *Adamsson m. fl.* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att de särskilda sakkunniga, som tillsammans med bostadsstyrelsen ha att utreda frågan i sin helhet om sanering av äldre bebyggelse, måtte skyndsamt verkställa utredning och inkomma med förslag till lagstiftning om partiell sanering av bostadsområden, vilka av ekonomiska skäl ej kan saneras inom rimlig tid, och vilka åtgärder som kan vidtagas i avbidan på lagstiftning om sanering av äldre bebyggelse.

Motionen syftar till att lagstiftningsåtgärder skall vidtagas för att inom äldre bostadskvarter skapa möjligheter för enhetligt ordnande och underhåll av gemensamma gårdsutrymmen inom dessa kvarter.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från bostadsstyrelsen och byggnadsstyrelsen, varjämte Sveriges fastighetsägareförbund och Hyresgästernas riksförbund beretts tillfälle att yttra sig.

Bostadsstyrelsen anför bl. a.:

Styrelsen erinrar om att denna anbefallts att till Kungl. Maj:t avgiva utlåtande över en av de svenska delegaterna vid ett nordiskt stadsplanechefsmöte i Göteborg till Kungl. Maj:t ingiven framställning om åtgärder för möjliggörande av gårdssanering inom befintliga bostadsområden. Den föreliggande motionen och berörda till styrelsen remitterade skrivelse har ett nära samband med saneringsfrågan över huvud, vilken styrelsen har att utreda. Vissa speciella lagstiftningsåtgärder torde, som motionärerna framhåller, bli erforderliga för att kunna genomföra gemensam förvaltning av gårdsutrymmena inom byggnadskvarter. Men även för att kunna genomföra en stadsplaneteknisk eller byggnadsteknisk sanering kan speciella lagstiftningsåtgärder bli nödvändiga. Sanering av här berörda olika slag kan bli aktuell inom samma kvarter och beröra samma fastighetsägare. Det synes därför lämpligt, att frågan om lagstiftningsåtgärder toges upp till behandling i samband med saneringsfrågan i sin helhet. Styrelsen anser det sålunda icke lämpligt att frågan om gemensam förvaltning av gårdsutrymmena inom ett kvarter (gårdssanering) f. n. blir föremål för särskilda lagstiftnings- eller andra åtgärder. Frågan bör prövas i sammanhang med övriga åtgärder, som över huvud kan bli erforderliga för att genomföra en rekonstruktion av äldre befintlig bebyggelse. Enligt styrelsens mening är

det i hög grad önskvärt, att de av motionärerna påtalade åtgärderna med gårdsutrymmena bli vidtagna, men frågan är icke av den brådskande natur, att den påkallar speciella åtgärder utan sammanhang med saneringsfrågan i övrigt. Det bör icke förbises att vissa om än begränsade möjligheter finns att ordna gemensam förvaltning av kvartersutrymmen genom frivilliga överenskommelser.

Byggnadsstyrelsen anför i huvudsak:

Behovet av att säkerställa anordnande och underhåll av gemensam gård för flera fastigheter inom ett kvarter vitsordas. Detta är emellertid med den nuvarande lagstiftningen förenat med stora svårigheter. Man är i fråga om redan befintlig bebyggelse hänvisad till att söka ernå frivillig överenskommelse mellan de berörda markägarna, vilket enligt vad erfarenheten hittills visat lyckats i mycket ringa utsträckning. Med utgångspunkt från vissa upprättade stadsplaneförslag för nya radhus- och villaområden i Malmö har styrelsen därför kommit in på frågan om införande i stadsplan av någon form av »kvartersallmänning». Inom styrelsens stadsplanebyrå pågår f. n. en undersökning om den lämpligaste formen för skapandet av ett sådant gemensamt område. I samband härmed har även övervägts den i motionen väckta frågan om gemensamma gårdar för äldre, bebyggda kvarter. Resultatet av denna undersökning kommer att överlämnas till 1951 års byggnadsutredning, som tillsatts för att undersöka möjligheten att förenkla byggnadslagstiftningen och dess tillämpning och som även upptagit till behandling vissa med byggnadslagstiftningen sammanhängande frågor.

Styrelsens undersökning av detta spörsmål har icke fortskridit så långt, att denna ännu kan framlägga några preciserade förslag till frågans lösning. En utväg vore måhända, att, såsom i motionen berörts, i byggnadslagstiftningen infördes bestämmelser, motsvarande dem som införts i Köpenhamns byggnadslov, vilka innebär, att i administrativ ordning kan föreskrivas att gårdarna omplaneras, att staket och plank på gårdarna borttas samt att cykelställ, klosett- och andra småbyggnader avlägsnas eller flyttas. En förutsättning därför är dock, att väsentligt förbättrade förhållanden kan uppnås och att vederbörande ägare icke därigenom förorsakas väsentligt men.

I likhet med bostadsstyrelsen erinrar byggnadsstyrelsen om att vid behandlingen av ovannämnda till bostadsstyrelsen remitterade skrivelse, däri även deltagit representanter från byggnadsstyrelsen, frågan om gårdssanering ej ansetts ha sådan omfattning eller vara av så brådskande natur, att den borde utbrytas ur sitt sammanhang med pågående utredningar. Enär förslag i av motionärerna angivet syfte torde komma att framläggas i en nära framtid, anser sig styrelsen sålunda böra avstyrka motionen.

Fastighetsägareförbundet avstyrker motionen med åberopande av samma skäl som byggnadsstyrelsen anfört.

Hyresgästernas riksförbund framhåller, att av detta hittills framlagda förslag av det slag, som i motionen avses, alltid strandat på det motstånd, som rests av vissa enskilda fastighetsägare. Enär det är en samhällelig angelägenhet av stor vikt, att en partiell sanering genomföres inom överskådlig framtid, anser sig förbundet böra tillstyrka motionen.

Utskottet. Såsom av inkomna yttranden framgår är det angeläget, att sådana åtgärder vidtages, att det blir möjligt att utan alltför stora svårigheter sanera gårdsutrymmena inom ett kvarter. Hela problemet angående sanering av äldre bebyggelse är emellertid såsom i motionen framhålles för närvarande föremål för utredning inom bostadsstyrelsen. Frågan blir därför om detta delproblem om sanering av gårdsutrymmena är av den brådsökande natur, att det lämpligen bör brytas ut ur det större sammanhanget. Bostadsstyrelsen anser icke, att så är fallet, och pekar på den möjlighet, som förefinnes, att genom frivilliga överenskommelser nå fram till önskvärd ordning. Utskottet delar denna uppfattning men vill understryka, att det synes önskvärt, att utredningen färdigställes så fort ske kan.

Utskottet får alltså hemställa,

att motion II: 78 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 mars 1952.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON.

Närvarande: Se under utlåtande nr 12.
